



CARTEA DE PE NOPTIERĂ

OSCAR WILDE (1854–1900) s-a născut la Dublin, într-o familie de aristocrați. Și-a terminat studiile la Magdalen College, Oxford, devenind în această perioadă oxfordiană un promotor al estetismului. S-a stabilit apoi la Londra, unde a publicat primul său volum de versuri (*Poems*, 1881). A făcut critică de artă și a ținut prelegeri despre artă, inclusiv în Statele Unite și Canada, iar de la mijlocul anilor 1880 a început să scrie regulat în *Pall Mall Gazette* și *Dramatic View*. În 1884 s-a căsătorit cu Constance Lloyd, cu care a avut doi fii. Între 1887 și 1889, spre a-și susține financiar familia, s-a angajat ca editor la revista *Woman's World*. În 1888 a publicat *Prințul fericit și alte povestiri* (*The Happy Prince and Other Tales*), iar în 1891 *Crima lordului Arthur Savile și alte povestiri* (*Lord Arthur Savile's Crime and Other Stories*) și opera sa capitală, *Portretul lui Dorian Gray* (*The Picture of Dorian Gray*), ale cărei accente homosexuale au provocat senzație în critica victoriană a vremii. În același an a început legătura sa cu lordul Alfred Douglas; doi ani mai târziu, s-a despărțit de soție. În anii 1890 a devenit foarte cunoscut ca dramaturg – *Evantaiul doamnei Windermere* (*Lady Windermere's Fan*, 1892), *O femeie fără importanță* (*A Woman of No Importance*, 1893), *Soțul ideal* (*An Ideal Husband*, 1895), *Ce înseamnă să fii onest* (*The Importance of Being Earnest*, 1895). În 1895 a fost arestat și condamnat pentru „crima de sodomie“ la doi ani de temniță grea. A scris în închisoare monologul dramatic *De Profundis* (1897) și imediat după eliberare celebra *Baladă a închisorii din Reading* (*The Ballad of Reading Gaol*, 1898). Și-a petrecut restul vieții în Europa, în mare sărăcie. A murit de meningită în 1900, la Paris.

MONA ANTOHI, traducătoarea, este redactor la Editura Humanitas. A mai tradus, din franceză și engleză, în special cărți din domeniul științelor sociale și umane ale unor autori ca Alain Besançon, René Girard, Katherine Verdery, Pierre Manent, Allan Bloom, Marcel Gauchet, Amitai Etzioni.

Oscar Wilde

Crima lordului Arthur Savile

Traducere din engleză de
MONA ANTOHI



HUMANITAS
BUCUREȘTI

Capitolul I

Era ultima recepție dată de lady Windermere înainte de Paști, și Bentinck House era și mai aglomerată decât de obicei. Șase miniștri veniseră de la întrunirea cu președintele Camerei Comunelor, arborându-și decorațiile și panglicile, toate femeile drăguțe își purtau rochiile cele mai elegante, iar la capătul galeriei de tablouri se afla prințesa Sophia de Carlsröhe, o doamnă masivă, cu aspect de tătăroaică, ochi mici și negri, și niște smaralde minunate, vorbind prost franțuzește cât o ținea gura și râzând exagerat la tot ce i se spunea. Era acolo, neîndoielnic, o amestecătură încântătoare de oameni. Superbe

soții de pairi sporovăiau afabil cu radicali violenți, predicatori populari își frecau pulpanele hainelor cu sceptici eminente, un adevărat stol de episcopi urmărea o primadonă trupeșă dintr-o încăpere în alta, pe scară stăteau mai mulți membri ai Academiei Regale, deghizați în artiști, și se spunea că la un moment dat salonul fusese pur și simplu ticsit de genii. De fapt, era una dintre cele mai frumoase serate oferite de lady Windermere, și prințesa rămase până pe la unsprezece și jumătate.

Îndată după plecarea ei, lady Windermere se întoarce în galeria de tablouri, unde un celebru specialist în economie politică explica solemn teoria științifică a muzicii unui virtuoz revoltat din Ungaria, și începu să discute cu ducesa de Paisley. Arăta minunat de frumoasă cu gâtul ei maiestuos, ca fildeşul, cu ochii ei mari, albaștri ca floarea de nu-mă-uita, și bucelele grele, aurii. *Or pur** erau – nu

* Aur pur (*fr.*). (*N.t.*)

culoarea spălăcită a paiului, care uzurpă în zilele noastre grațiosul nume al aurului, ci aur ca acela întrețesut în razele soarelui ori ascuns într-o stranie bucată de chihlimbar; dădeau chipului ei ceva din aureola unei sfinte, dar și puțin din fascinația unei păcătoase. Era un curios obiect de studiu psihologic. Foarte de timpuriu, descoperise adevărul important că nimic nu seamănă mai bine cu inocența decât o aventură; și, printr-o serie de escapade nechibzuite, jumătate dintre ele cu totul inofensive, dobândise toate privilegiile unei personalități. Nu o dată își schimbase soțul; într-adevăr, Debrett* îi atribuie trei căsnicii; dar cum nu-și schimbase niciodată amantul, lumea încetase de mult s-o bârfească. Era acum la patruzeci de ani, fără copii și cu patima aceea nemăsurată pentru plăceri care e secretul de a rămâne tânăr.

* Debrett's Peerage – ghid de referință pentru aristocrația din Marea Britanie, numit după John Debrett (1752–1822). (N.t.)

Deodată, se uită nerăbdătoare prin încăpere și spuse, cu vocea ei limpede de contralto:

— Unde e chiromantul meu?

— Ce anume, Gladys? exclamă ducesa, tresărind fără să vrea.

— Chiromantul meu, ducesă; acum nu mai pot trăi fără el.

— Dragă Gladys, ești mereu atât de originală, murmură ducesa, încercând să-și aducă aminte ce e de fapt un chiromant și sperând că nu-i totuna cu un pedichiurist*.

— Vine regulat, de două ori pe săptămână, să-mi vadă palma, continuă lady Windermere, și e foarte interesant.

„Doamne sfinte!“, își spuse ducesa, „așadar tot un fel de pedichiurist e, la urma urmei. Ce îngrozitor! Oricum, sper că e vreun străin. Atunci n-ar fi chiar așa rău.“

* Joc de cuvinte intraductibil între *cheiromantist* („chiromant“) și *cheiropodist* („specialist în boli de mâini și de picioare; pedichiurist“). (N.t.)

— Trebuie neapărat să ți-l prezint.

— Să mi-l prezinți! ți-pă ducesa. Doar nu vrei să spui că e aici?

Și începu să caute cu privirea micul evantai de бага și șalul uzat de dantelă, ca să fie gata de plecare într-o clipită.

— Firește că e aici; nici nu mi-ar trece prin minte să dau o petrecere fără el. Îmi spune că am o mână pur psihică și că, dacă degetul meu mare ar fi fost puținel mai scurt, aș fi fost o pesimistă cronică și aș fi mers la mânăstire.

— A, înțeleg! spuse ducesa, simțindu-se mult mai ușurată. Ghicește norocul, nu-i așa?

— Și nenorocul, răspunse lady Windermere, o grămadă de lucruri din astea. La anul, de pildă, o să fiu în mare pericol atât pe uscat, cât și pe mare, așa că o să trăiesc într-un balon și-o să-mi ridic în fiecare seară cina într-un coș. Totul e scris pe degetul mic sau în palmă, am uitat unde.

— Dar asta înseamnă să ispitești Providența, Gladys.

— Draga mea ducesă, cu siguranță că în zilele noastre Providența poate rezista ispitei. Cred că fiecăruia dintre noi ar trebui să i se citească în palmă măcar o dată pe lună, ca să știe ce să nu facă. Firește, oricum faci, dar e atât de plăcut să fii prevenit! Și acum, dacă nimeni nu merge să-l aducă pe domnul Podgers imediat, va trebui să mă duc eu.

— Dați-mi mie voie, lady Windermere, spuse un tânăr înalt, frumos, care stătea deoparte, ascultând conversația cu un zâmbet amuzat.

— Mulțumesc foarte mult, lord Arthur; dar mă tem că n-o să-l recunoști.

— Dacă e atât de minunat pe cât spuneți, lady Windermere, n-am cum să-l ratez. Spuneți-mi cum arată și vi-l aduc numaidecât.

— Ei bine, n-are nimic dintr-un chiro-mant. Adică n-arată misterios, sau ezoteric, sau romantic. E un bărbat mărunțel, îndesat, cu un cap caraghios, chel, și ochelari mari cu ramă de aur, ceva între un doctor de familie și un avocat de provincie. Îmi pare sincer rău, dar nu e

vina mea. Oamenii sunt atât de agasați. Toți pianiștii mei arată exact ca niște poeți și toți poeții mei arată exact ca niște pianști; îmi aduc aminte că în sezonul trecut invitaseam la cină un conspirator teribil, care aruncase în aer o groază de lume și care purta întotdeauna o cămașă de zale și ținea un pumnal în mânecă; ei bine, când a sosit arăta întocmai ca un preot bătrân și cumsecade și a spus glume toată seara! Firește, a fost foarte amuzant și așa mai departe, dar m-am simțit cumplit de dezamăgită; iar când l-am întrebat despre cămașa de zale, a râs doar și mi-a mărturisit că e mult prea rece ca s-o poarte în Anglia. Ah, iată-l chiar pe domnul Podgers! Domnule Podgers, vreau să-i citești în palmă ducesei de Paisley. Ducesă, trebuie să-ți scoți mânușa. Nu, nu stânga, cealaltă.

— Dragă Gladys, chiar nu cred că se cuvine, spuse ducesa descheindu-și fără vlagă mânușa din piele de căprioară, destul de pătată.